

Hallottam, hogy...

... vasárnap délelőtt fölháborodott emberek vágták be maguk mögött az ajtót. Most tessék megkapaszkodni: nem a saját ajtókat csapkodók megszottan magánügynek titulált, ám ezen a hét végén valahogy tömegessé és egybehangoltá szervezett akciójáról van szó. Tegnap délelőtt egy belvárosi művelődési intézmény, a Juhász Gyula Művelődési Központ ajtaja döngött. Családi hétvégét hirdették a ház, talán nagyobb reklámmal, mint máskor. Hirt adott az akcióról a rádió, a

tévé, az újság. A családostul kulturált szórakozásra vágyók mentek is, szombaton a „tevékenységek” garbada várta is őket a házban, rendezben kulturálódtak és szórakoztak is, egész nap. Hanem vasárnap...

A meghirdetett programra — agyagozás — elképesztő létszámban gyülekeztek gyerekek és felnőttek, családostul és magányosok. A népművelők csodálkoztak, és szabadkozva bár, de 30–40 embert kénytelenek voltak hazaküldeni — helyhiány miatt.

Ezúton is elnézést kérnek: nem számoltak ennyi, az agyagozás rejtelmeivel ismerkedni vágyó, a szabadidő hasznos és kulturált eltöltését elhatározó érdeklődővel. Azt mondták, egyik szemük sir, a másik nevet. Nem hitték volna, hogy a hosszabb ideje tartó művelődési apályban ilyenfajta meglepetés érheti őket. Uzenik, a családi hétvégét — agyagozással — a jövő hónapban is megrendezik...

Es mi? Krónikásors: rögzítjük a városi „művelődéstörténeti” fejleményt, és izgatottan várjuk, jogsak-e a népművelők ébredő reményei.

E. S.

Menzák és gondok

Megkérdezték egyszer Szabó Dezsőt, a tudományegyetem gazdasági igazgatóját; mit tenne, ha a diákok tüntetni kezdenének a menzai koszt miatt?

— En is odamennék — válaszolta.

A szegedi felsőoktatási intézmények étkezéit a megyei vendéglátó vállalat üzemelteti. Minden bizonyos tisztas haszonra törekszik, de — amint a vendéglátó vállalat kereskedelmi osztályának menedzsera, Kovács Sándor elmondta — a hallgatók nem ezt érzik meg. Igaz, az előfizetéses étkezetés — s így a diákétkeztetés — korábbi húszszázalékos dotációját megszüntették, és a szolgáltatás árban bennfoglalódnak egyrészt a fölemelt alapanyagárak, másrészt meg a teljes rezsiz, de ezt teljes egészében a megrendelő intézmény fizeti. S hogy a diákokra mennyit hárít át — intézménye válogatja.

— Drágák vagy olcsók a menzai árak? — kérdeztem Szabó Dezsőt. — Városunk ifjúságának egy elég nagy hányadát egyetemisták adják. A történelmi tapasztalatok szerint igen mozgékony ez a réteg, minden ingerre élénken reagál... Hogyan viselik a menzai megpróbáltatásokat?

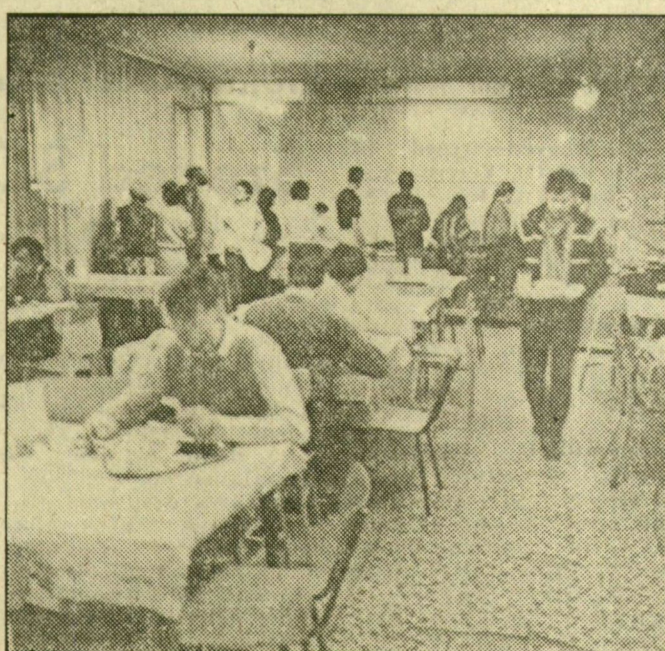
— Elég jól... Egyébként nemcsak a hallgatók, hanem az egyetemi dolgozók helyzetét sem érdemes irigyelni. A dolgozók étkezéti normája (tehát az alapanyagár), ha az ebédet nézzük, napi tizenhat forint hatvan fillér. Ennyiből főznek nekik ebédet. Hát nem tudom... Aki tizenhat hatvanból jól tud lakni, nagyon csodálatos ember lehet. Persze, a diáknorma sem jobb sokkal: az ebéd-alapanyag ára húsz ötven, a vacsoráé pedig tizenhat forint... Ami összesen harminchat ötven.

— Ez, mondjuk, a Korzó imbiszben egy közepes reggeli ára. Egy jobb reggeli ára több; az igazán jó reggeli pedig megfizethetetlen. Sokan megfizetik mégis, de ők nem diákok. Zöldegesek, közvetitők, viszonteladók... Ennyit összehasonlításként. Hogy lehet napi harminchat ötvenen elélni?

— Nem tudom... A fenti árakban egyébként a rezsiköltség nincs benne. Az ebédrezi tizenkettő harminc, a vacsora rezsije pedig kilenc hatvan. Az alapanyag-költséggel összeadva: ötvennyolc negyven.

— Még ez sem egy nagyon eget verő szám, ha az érte kapott ennyival a mennyiséget nézzük. Viszont amikor ki kell fizetni, esetleg soknak tűnhet... Mennyit hárít a diákokra a költségekből az egyetem? És mennyivel több ez, mint tavaly?

— Tavaly huszonnégy forint tíz fillérből tizenöt hatvanát terített a hallgató. Most a harminckettő nyolcvanból tizenhét tizen. Ez az ebéd ára. A vacsoráé: ta-

valy tizenkilenc negyvenből tizenegy húszat fizetett, az idén huszonöt hatvanból tizenkettőt hetvenét. A különbözetet az állam teríti.

— Jóllakni, persze, nem lehet belőle... Tél közepén, ami most van, és tél végén, ami majd jön, különösen nem.

Nemcsak az fontos, hogy legyen mit enni, hanem az is: legyen hol lenni. Az ember nem szaladgálhat az utcán tányérokkal a kezében... Most viszont az a hír járja: február elsején egy időre bezárják a rengeteg diák által látogatott hármas számú menzát, március harmincegyedikén pedig a Gödör éttermet. Bár ez utóbbit lehet, hogy jóval később... Talán szeptemberben.

— És persze nem végleg, hanem csak amíg föl nem újítják őket — mondta Kovács Sándor. — A Kőjál ugyanis ragaszkodik bizonyos egészségügyi előírások betartásához, s ezek e két helyen nincsenek jelen. Így például a Gödör konyhai része alá van dúcolva immár húsz éve. A hármas menzára pedig nyitott udvaron keresztül viszik az élelmiszereket. Ezt a Kőjál fertőzésveszélynek tekinti.

— A hármas menza fölújítását a Kőjál követelményein kívül más okok is időszertű teszik — mondta Szabó Dezső. — A lényeg: a volt Irinyi kollégium-tömbjét néhány éven belül fölújítjuk. Mivel itt helyezkednek el menzáink is, mind az öt, természetesen, hogy egyúttal ezeket is megreparáljuk.

— Mikor nyit újra a két étkezdé?

— A hármas menzát várhatóan szeptember elsejétől nyitjuk meg, gyorsbűfévé és a carte étteremmel alakítva, a Gödört pedig alighanem a jövő év első negyedévében.

— A sok menza közül miért épp a hármast választották? Hiszen ugyanott van a kettés és a négyes is.

— Egyrészt mert ez újítható föl talán leggyorsabban, másrészt pedig az átépítés a többi menzát nem

zavarja, mert a főiskola fölül is van bejárata. Egyébként előbb-utóbb minden menzát fölújítunk: a jövő év második felére tervezzük a kettést és a négyest, 1990-re az ötöst, s valamikor majd ezekkel párhuzamosan rakjuk rendbe a volt egyes menzát.

— És eközben hol esznek a diákok?

Kovács Sándor: — A közkedvelt a la carte bérletek vállalatunk összes erre alkalmas egységében beválthatók, a Békétől a Hanglapon át egészen a Hágúig.

Így hát aztán majd csak esznek valamit a diákok... Vagy nem. Ez utóbbi lehetőség igen kellemetlen lenne számukra, mivel — bár ez hihetetlen — nemcsak szellemi, de olykor testi táplálékra is szükségük van.

Farkas Csaba

Cserhádi István emlékére

Családtagjai, barátai, kollégái, munkatársai, tanítványai, betegek, tisztelői, köztük a megye és Szeged párt- és állami testületeinek vezető képviselői, rendkívül sokan gyűltek össze szombaton a II. számú belgyógyászati klinika előcsarnokában — Cserhádi István orvos-professor emlékére idézni. A neves tudós és közéleti személyiség halálának második évfordulóján felavatták emléktábláját, Kalmár Márton szobrászművész alkotását, melyet annak a gyógyító intézetnek és tudományos műhelynek az előcsarnokában helyeztek el, ahol Cserhádi István gyógyított, kutató, oktatott, nevelt orvosgenerációkat; példászerű odaadással, aktivitással, erkölcsi tartással; nemes fegyelmettséggel és oldott, harmonikus légkörben.

Az elhunyt rektor emléktábláját szombaton avatták fel a II. számú belgyógyászati klinika előcsarnokában

Emléktáblájának fölavatása alkalmából a tudós orvos érdemeit méltatta és a köztestületben álló emberre emlékezett Hollán Zsuzsa akadémikus, az Országos Haematológiai és Vértranszfúziós Intézet főigazgatója, az MSZMP Központi Bizottságának tagja. Beszédéből idézünk: „Cserhádi István professor rövid élete tartalmas és szép volt. A gyerekkor gazdag elményei, a nőgrádi bányászfalu mélyen érző közösségi embert formáló ereje, a felszabadulás kamazskori elménye, a szegedi orvosegyetem pezsgő politikai és szakmai légköre nevelte öntudatos, kemény harcosná, melegsívű orvosná, kitűnő oktatóvá... Negyvenhárom éves korában lett egyetemi tanár, a II. számú belgyógyászati klinika igazgatója. Alig három év múlva oktatási és általános rektorhelyettes, 1984-től az egyetem rektora. Gazdag és tartalmas szegedi pártbi-

zottsági, egyéb társadalmi és szakmai munkája alapján a párt XIII. kongresszusa megválasztotta a Központi Bizottság tagjává... A II. számú belgyógyászati klinika alig több mint 12 éves vezetése alatt sokat fejlődött és gazdagodott. Rendkívül színvonalas haematológiai és kardiológiai profilt épített ki munkatársaival, akik őszintén szerették, becsülték — mert érezték, hogy önmagát nem kímélve hihetetlen munkabírással szolgálta a betegek, a magyar egészségügy érdekeit, építette munkalehetőségeit és nyugodt, kiegyensúlyozott, szinte családias légkört teremtett. Tanítványai rajongtak érte, mert mindig szem előtt tartotta a fiatalok, a diákok érdekeit, érdeklődését — mert lelkesíteni, oktatni és vezetni tudta őket... A haematológia területén hazai és

nemzetközi tudományos megbecsülést szerzett magának. Tudományos munkára serkentette munkatársait és hallgatóit.”

Ezután Szilárd János, a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem rektora emlékezett: „Klinikájának hányatott történetében az ő működése a stabilitást jelentette, akár rektorsága az egyetem életében” — mondta, s kiemelte Cserhádi Istvánnak az oktatásügy és a fiatalok sorsa iránti érzékenységét, különös figyelmét. A barátok, tanítványok, legközelebbi munkatársak nevében Csanádi Miklós professor, a klinika igazgatója a szerény, megértő, türelmes, jóindulatú, segítőkész, ám szigorú etikai és szakmai követelményeket támasztó emberre emlékezett. Elmondta, mennyire szerették a betegek, mert megérezték gyógyító orvosuk szeretetét, mely humanizmusát.

*

Latin-Amerika messzire van...?

Ezzel a címmel hirdeti a Royal Irodalmi Kávéház január 25-i új programját, mely 18 óraor kezdődik. A résztvevők mindegyike jeles Latin-Amerika-szakértő. Tóth Eva költő-műfordító nemcsak sok latin-amerikai költő magyar nyelvű fordítója, de évtizedek óta a magyar irodalom spanyol nyelvű tolmácsolója is. Legutóbb Guillén verseiből adott egy kötetnyi válogatást. Dörmény

János nagykövet, kubai, uruguayi és venezuelai miszsiókon töltött évtizedek után a Külügyminisztérium Latin-Amerika-főosztályát vezeti. Boglár Lajos etnológus társszerzője az Indián művészet Mexikótól Peruig című gyönyörű kötetnek. Az Amazonas-medence primitív indián népeit a helyszínen kutató világhírű tudós. A beszélgetést Anderle Ádám, a JATE tanszékvezetője vezeti.

A hétfő esti beszélgetés Latin-Amerikát — a három teljesen eltérő szférában tevékenykedő szakértő eltérő elményein, ismeretein, sajátos „szemüvegén” keresztül szeretné bemutatni: az őserdőben élő indián népeket — akik közül sokat a pusztulás fenyeget; a latin-amerikai diplomácia titkait és érdekességeit; a zene, az irodalom izeit, a mindennapi élet és a politika komolyhumoros ügyeit.

Szóba kerül a Latin-Amerikában élő mintegy 300 ezer magyar sorsa; érdekes politikai portréi, akiket a beszélgetők személyesen ismertek: olyanok, mint Che Guevara vagy az uruguayi tupamarók. A beszélgetés tárgya lesz az is, mit tudnak rólunk, magyarokról Latin-Amerikában.

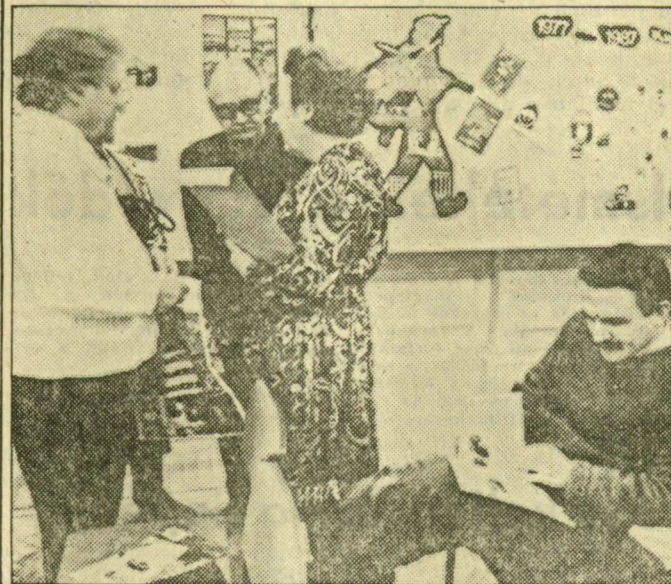
Komoly és mosolygós beszélgetést terveznek a résztvevők, ahol Boglár Lajos Braziliában készült filmjéből is bemutat egy 20 perces videofelvételt.

A program részeként — mint az irodalmi kávéházban máskor is — a beszélgetés résztvevőinek könyveiből vásárlással egybekötött kiállítás rendeznek dedikálással egybekötve.

Anderle Ádám

S. E.

Tájak, korok, múzeumok

A Tájak-korok-múzeumok elnevezésű mozgalom története tízéves. Résztvevői rendíthetetlenül és fáradhatatlanul járják az országot, ismerkednek a múlt és a jelen nevezetességeivel, történelmi emlékhelyekkel, múzeális értékekkel. Az évforduló alkalmából Szegeden, a Juhász Gyula Művelődési Központban gyűltek össze szombaton a mozgalom legaktívabb Csongrád megyei résztvevői. Klubjuk is működik, a Tisza Volán támogatja, szakmai segítőjük pedig a Móra Ferenc Múzeum. A találkozón ajándékokat kaptak a legaktívabb Tkm-csek, majd megtekintették Varga Máttyás, Kossuth-díjas művész színház-történelmi kiállítását.